

חולין-אלו טרפות		א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ									
מימרא	מאן דאמר										
עוף הבא בסימן אחד - טהור, לפי שאין דומה לנשר. נשר דלית ליה כלל - הוא דלא תיכול, הא איכא דאית ליה חד - תיכול	תני רבי חייא:										■
ולילף מתורין, מה תורין דאיכא כולהו ארבעה - אף ה"נ: עד דאיכא כולהו ארבעה										ז	◇
אם כן, שאר עופות טמאין דכתב רחמנא למה לי?										!	◇
ונילף מינייהו: מה התם תלתא - ולא אכלינן, אף כל תלתא ולא ניכול, וכל שכן תרי וחד										ז	
אם כן עורב דכתב רחמנא למה לי? השתא דאית ליה תלתא לא אכלינן, דאית ליה תרי מיבעיא?										!	◇
ולילף מעורב, מה התם - תרי לא, אף כל תרי לא										ז	
א"כ, פרס ועזניה דכתב רחמנא למה לי? השתא דאית ליה תרי - לא אכלינן, דאית ליה חד מיבעיא?										!	◇
וניגמר מפרס ועזניה										ז	
א"כ נשר דכתב רחמנא למה לי? השתא דאית ליה חד - לא אכלינן, דלית ליה כלל מיבעיא? אלא: נשר דלית ליה כלל - הוא דלא תיכול, הא דאית ליה חד - אכול.										!	◇
ואלא טעמא דכתב רחמנא נשר, הא לאו הכי הוה אמינא: לילף מפרס ועזניה, הוה ליה פרס ועזניה שני כתובין הבאין כאחד, ושני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין										ז	◇
גמירי, דאיכא בהאי - ליכא בהאי, ודאיכא בהאי - ליכא בהאי.										!	◇
מכדי, עשרים וארבעה עופות טמאים הוו, אי אפשר דחד דאיכא בהנך ליכא בהני, והווי להו שני כתובים הבאים כאחד										ז	◇
גמירי: עשרים וארבעה עופות טמאים הוו, וארבעה סימנין תלתא - הדריי בכולהו, עשרים מהם - שלשה שלשה, ותרי - בעורב, חד בפרס, וחד בעזניה, דאיתיה בהא ליתיה בהא, מהו דתימא: לילף מיניה? כתב רחמנא נשר, נשר דלית ליה כלל - הוא דלא תיכול, הא איכא דאית ליה חד - אכול										!	◇
אלא תורין דכתב רחמנא למה לי?										ז	◇
לקרבן.	רב עוקבא בר חמא:									!	◇
היה בקי בהן ובשמותיהן - עוף הבא בסימן אחד טהור, לא היה בקי בהן ובשמותיהן - בסימן אחד - טמא, בשני סימנין - טהור, והוא שיכיר עורב.	רב נחמן:									◆	■
עורב ותו לא?										ז	
עורב - זה עורב, למינו - ר' אליעזר אומר: להביא את הזורזר	והתניא: [ר"א]									■	◇
והלא אנשי כפר תמרתא שביהודה היו אוכלים אותו, מפני שיש להן זפק	אמרו לו ר' אליעזר:									ז	ז
אף הן עתידין ליתן את הדין.	אמר להם: [ר"א]									!	ז
דבר אחר: למינהו - להביא סנונית לבנה, דברי ר"א:	[ר' אליעזר]									■	◇
והלא אנשי גליל העליון אוכלים אותו, מפני שקרקבנו נקלף	אמרו לו:									ז	ז
אף הן עתידין ליתן את הדין.	אמר להם: [ר"א]									!	ז
אלא: עורב וכל מין עורב.										!	◇
הלכתא: עוף הבא בסימן אחד - טהור, והוא דלא דריס.	אמימר									◆	■
הא דרב נחמן, מאי?	א"ל רב אשי לאמימר:									ז	◇
לא שמיע לי, כלומר לא סבירא לי מאי איכא, משום פרס ועזניה - ליתנהו בישוב	א"ל: [אמימר]									!	◇
עוף המסרט כשר לטהרת מצורע, וזו היא סנונית לבנה שנחלקו בה ר' אליעזר וחכמים.	רב יהודה:									■	◇
בחזירא כרסה - כולי עלמא לא פליגי דשריא	אמימר:									◆	■
כי פליגי בדירוקא כרסה, ר"א - אסר	[ר"א]									◆	■
שרו	רבנן:									◆	■

חולין-אלו טרפות		א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ												
מירא	מאן דאמר													
והלכתא כר"א.									■	■	◇			
בדירוקא כרסה - כולי עלמא לא פליגי דאסיר	מר זוטרא מתני הכי:								◆	■	◇			
כי פליגי בדחויורא כרסה, ר"א - אסר	[ר"א]									■	◇			
שרו	רבנן:								◆	■	◇			
והלכתא כרבנן דשרו.									■	■	◇			
בשלמא למ"ד בחיורא כרסה פליגי, היינו דקתני סנונית לבנה, אלא למ"ד בדירוקא פליגי מאי זו היא סנונית לבנה?									?		◇			
לאפקוי דבתי, דאוכמתי.									!		◇			
תסיל - פסול משום תורין, וכשר משום בני יונה, דאציפי ותורין של רחבה - כשרין משום תורין, ופסולין משום בני יונה.	רחבה אמר רבי יהודה:										■	◇		
כל העופות פוסלין מי חטאת, חוץ מן היונה - מפני שמוצצת	מתיב רב דניאל בר רב קטינא:									■	?	◇		
ואם איתא, ליתני חוץ מיונה ותסיל											?	◇		
זה מוצץ ומקיא, וזה מוצץ ואינו מקיא.	ר' זירא:										!	◇		
הני כופשני צוצייני - כשרים לגבי מובה, והן הן תורין של רחבה.	רב יהודה:										■	◇		
(במדבר י"ט) אוזב - ולא אוזב יון, ולא אוזב כוחלי, ולא אוזב רומי, ולא מדברי, ולא כל אוזב שיש לו שם לווי	מיתיבי:										■	?	◇	
כל שנשתנה שמו קודם מתן תורה, והקפידה תורה עליו - יש לו שם לווי פסול, והני לא נשתנו שמן קודם מתן תורה.	אביי:										!	◇		
הני כופשני צוצייני, באתרייהו, סתמא קרי להו.	רבא:										!	◇		
הני כרוז דבי חילפי - שרו, ודבי כרבי - אסירי.	רב יהודה:											■	◇	
ומלקינן עלייהו משום שרץ העוף.	רבינא:											■	◇	
צרדא - שרי, ברדא - אסיר, וסימניך בר מיניה, מרדא - ספקא.	ואמר רב יהודה:											■	◇	
שמונה ספיקות הן: חובא, חוגא, סוגא והרנוגא, תושלמי, ומרדא, כוחילנא, ובר נפחא.	רב אסי:											■	◇	
מאי ספיקיהו?												^	◇	
עופות טהורים קורקבנן נקלף, וטמאין אין קורקבנן נקלף, והני - קורקבנן נקלף בסכינא												!	◇	
והא ההיא בר אוזא דהוה בי מר שמואל, דלא הוה קא מקלף קורקבניה ואותביה בשימשא, וכיון דרפי איקליף												?	◇	
התם - כי רפו איקליף בידא, הכא - אע"ג דרפי לא מקליף אלא בסכינא.												!	◇	
תרנגולא דאגמא חד משמונה ספיקות הוא, והיינו מרדו.	אביי:											◆	■	◇
תרנגולא דאגמא - אסירא, תרנגולא דאגמא - שריא, וסימניך, עמוני ולא עמונית.	רב פפא:											◆	■	◇
תרנגולא דאגמא - אסירא, חזיה דדרסה ואכלה, והיינו גירונא.	דרש מרימר:											■	◇	
שבור אנדרפטא - שרי, פירוז אנדרפטא - אסור, וסימניך פירוז רשיעא.	רב:												■	◇
בוניא - שרי, פרוא - אסיר, וסימניך פרואה אמגושא.	רב הונא:												■	◇
מרדו זגיד ואכיל - שרי, סגיד ואכיל - אסור, וסימניך (שמות ל"ד) לא תשתחוה לאל אחר.	רב פפא:												■	◇
שתיא חמרא - אסירא, וסימניך שתויין פסולין לעבודה.	שמואל:												■	◇
מזגא חמרא - אסירא, בת מזגא חמרא - שריא, וסימניך יפה כח הבן מכה האב.	שמואל:												■	◇
שקטינא אריכי שקי וסומקי - שריא, וסימניך - מורזמא, גוצי וסומקי - אסירי, וסימניך ננוס פסול, אריכי שקי ורוקי - אסירי, וסימניך, ירוקין פסולין.	רב יהודה:												■	◇

חולין-אלו טרפות		א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ									
מימרא	מאן דאמר										
שלך - זה השולה דגים מן הים, דוכיפת - שהודו כפות	רב יהודה:										◊
דוכיפת - שהודו כפות, וזה שהביא שמיר לבית המקדש.	תניא נמי הכי:									■	◊
ר' יוחנן, כי הוה חזי שלך, אמר: (תהלים ל"ו) משפטך תהום רבה	[ר' יוחנן]									■	◊
כי הוה חזי נמלה, אמר: (תהלים ל"ו) צדקתך כהררי אל.	[ר' יוחנן]									■	◊
לקני ובטני - שריין, שקנאי ובטנאי מקום שנהגו לאכול - אוכלין, מקום שנהגו שלא לאכול - אין אוכלין.	אמימר:									■	◊
אטו במנהגא תליא מילתא?										⚡	
אין, ולא קשיא: הא - באתרא דשכיחי פרס ועזניה, הא באתרא דלא שכיחי פרס ועזניה.										!	◊
קואי וקקואי - אסירי, קקואתא - שריא.	אביי:									■	◊
במערבא מלקו עילוה, וקרו לה תחוותא.										■	◊
(ויקרא י"א) תנשמת - באות שבעופות, אתה אומר באות שבעופות או אינו אלא באות שבשרצים? אמרת: צא ולמד מ"ג מדות שהתורה נדרשת בהן, דבר הלמד מענינו, במה הכתוב מדבר - בעופות, אף כאן - בעופות.	ת"ר:									■	◊
תניא נמי גבי שרצים כה"ג: תנשמת - באות שבשרצים, אתה אומר באות שבשרצים, או אינו אלא באות שבעופות? אמרת: צא ולמד מ"ג מדות שהתורה נדרשת בהן דבר הלמד מענינו, במה הכתוב מדבר - בשרצים, אף כאן - בשרצים.	[תניא]									■	◊
באות שבעופות - קיפוף, באות שבשרצים - קורפדאי.	אביי:									■	◊
קאת - זו הקוק רחם - זו שרקק.	רב יהודה:									■	◊
למה נקרא שמו רחם? כיון שבא רחם - באו רחמים לעולם.	ר' יוחנן:									■	◊
והוא דיתיב אמידי ועביד שרקק, וגמירי, דאי יתיב אארעא ושריק - אתא משיחא, שנאמר (זכריה י') אשרקה להם ואקבצם	רב ביבי בר אביי:									■	◊
והא ההוא דיתיב בי כרבא ושרק, ואתא גלל אפסקיה למוחיה	רב אדאי:									⚡	
ההוא ביידיא הוה.	א"ל: [מר בר רב אידאי]									!	
עורב - זה עורב, את כל העורב - להביא עורב העמקי, למינו - להביא עורב הבא בראשי יונים.	ת"ר:									■	◊
עורב - זה עורב	אמר מר:									■	◊
אטו קמן קאי?										⚡	
אלא אימא: עורב - זה עורב אוכמא, וכן הוא אומר (שיר השירים ה') קווצותיו תלתלים שחורות כעורב										!	◊
העמקי - חיורא, וכן הוא אומר, (ויקרא י"ג) ומראהו עמוק מן העור - כמראה חמה העמוקה מן הצל										■	◊
ועורב הבא בראשי יונים - לא תימא דאתי בריש יוני, אלא, דדמי רישיה לדיונה.	רב פפא:									■	◊
הנץ - זה הנץ, למינהו - להביא את בר חיריא.	ת"ר:									■	◊
מאי בר חיריא?										^	
שורינקה.	אביי:									!	◊
החסידה - זו דיה לבנה, למה נקרא שמה חסידה - שעושה חסידות עם חברותיה, האנפה - זו דיה רגזנית, למה נקרא שמה אנפה - שמנאפת עם חברותיה.	רב יהודה:									■	◊
עשרים וארבעה עופות טמאין הן.	רב חנן בר רב חסדא אמר רב חסדא אמר רב בריה דרבא אמר רב:									■	◊
דהיכא?	רב חנן בר רב חסדא לרב חסדא:									^	
אי דויקרא - עשרים הון אי דמשנה תורה - עשרים וחד הון										⚡	◊

חולין-אלו טרפות		א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ									
מימרא	מאן דאמר										
וכי תימא: דאה דכתיבא בויקרא, ולא כתיבא במשנה תורה, שדייה עלייהו										!	◇
אכתי עשרין ותריין הון										ג	◇
[רב חסדא] הכי אמר (ויקרא י"א) למינה למינה למינו (דברים י"ד) למינהו - הרי כאן ארבע	אבהו דאמך משמיה דרב:									!	◇
אי הכי עשרין ושית הון										ג	◇
דאה וראה - אחת היא, דאי סלקא דעתך תרתי אינון, מכדי משנה תורה לאוסופי הוא דאתא, מאי שנא הכא דכתיב דאה, ומ"ש הכא דכתיב ראה ולא כתיב דאה? אלא ש"מ: מין ראה ודאה אחת היא.	אביי:									!	◇
ואכתי כ"ה הון										ג	◇
כשם שראה ודאה - אחת היא, כך איה ודיה - אחת היא, דאי ס"ד תרתי אינון, מכדי משנה תורה לאוסופי הוא דאתא, מאי שנא הכא דכתיב למינה למינה אאיה, ומ"ש התם דכתיב למינה אדייה? אלא ש"מ: איה ודיה אחת היא.	אביי:									!	◇
וכי מאחר שאיה ודיה אחת היא, למה ליה למיכתב איה ודיה?										ג	◇
אקרא אני איה, דיה למה נאמרה? כדי שלא תתן פתחון פה לבעל דין החלוק, שלא תהא אתה קורא איה, והוא קורא דיה, אתה קורא דיה והוא קורא איה, לכך כתב במשנה תורה: (דברים י"ד) והראה ואת האיה והדיה למינה.	כדנתיא, רבי:									!	◇
למה נשנו: בבהמה - מפני השסועה, ובעופות - מפני הראה.	מיתיבי									ג	◇
מאי לאו, מדבהמה דהתם - לאוסופי, עופות נמי לאוסופי										ג	◇
לא, התם - לאוסופי, הכא - לפרושי										!	◇
ופליגא דרבי אבהו											■
ראה - זו איה, ולמה נקרא שמה ראה - שרואה ביותר, וכן הוא אומר (איוב כ"ח) נתיב לא ידעו עיט ולא שזפתו עין איה.	דא"ר אבהו:										■
עומדת בבבל ורואה נבלה בארץ ישראל.	תנא:										■
מדראה היינו איה, מכלל דדאה לאו היינו ראה, מכדי משנה תורה לאוסופי הוא דאתא, מאי שנא הכא דכתיב דאה ומאי שנא התם דלא כתיב דאה? אלא לאו ש"מ: דאה וראה ואיה - אחת היא.											■
ומדראה היינו איה, מכלל דדיה לאו היינו איה, מאי שנא התם דכתיב למינהו אאיה, ומ"ש הכא דלא כתיב למינהו אאיה אלא אדייה? אלא ש"מ: דאה וראה דיה ואיה - אחת היא.											■
מאה עופות תמאין יש במזרה, וכולן מין איה הן.	תניא, איסי בן יהודה:										■
ז' מאות מיני דגים הן וז' מאות מיני חגבים, ולעופות אין מספר.	תני אבימי בריה דר' אבהו:										■
עופות, כ"ד הון?											ג
אלא ולעופות טהורים אין מספר											■
גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שבהמה טמאה מרובה מן הטהורות - לפיכך מנה הכתוב בטהורה, גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שעופות טהורין מרובין על הטמאין - לפיכך מנה הכתוב בטמאין.	תניא, רבי:										■
מאי קמ"ל?											ג
לעולם ישנה אדם לתלמידו דרך קצרה.	כדרב הונא אמר רב, ואמרי לה אמר רב הונא אמר רב משום ר' מאיר:										!
עוף טהור נאכל במסורת נאמן הצייד לומר: עוף זה טהור מסר לי רבי.	ר' יצחק:										■
והוא שבקי בהן ובשמותיהן.	ר' יוחנן:										■
רבו - חכם, או רבו - צייד?	בעי ר' זירא:										^
והוא שבקי בהן ובשמותיהן	ת"ש, דא"ר יוחנן:										!
אי אמרת בשלמא רבו - צייד - שפיר, אלא אי אמרת רבו - חכם, בשלמא שמייהו - גמיר להו, אלא אינהו - מי ידע להו? אלא לאו, ש"מ: רבו - צייד, ש"מ.											!
לוקחין ביצים מן העובדי כוכבים בכל מקום, ואין חוששין לא משום נבלות ולא משום טרפות.	ת"ר:										■

חולין-אלו טרפות		א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ											
מימרא	מאן דאמר												
ודלמא דעוף טמא נינהו?						ז					סג		
באומר של עוף פלוני טהור	אבוה דשמואל:					!				◇	סג		
ולמא: של עוף טהור						ז					סג		
אי הכי, אית ליה לאישתמוטי						!					סג		
ולבדוק בסימנין						ז				◇	סג		
כסימני ביצים - כך סימני דגים	דתניא:					■	ז				סג		
סימני דגים ס"ד? סנפיר וקשקשת אמר רחמנא						ז	ז				סג		
אלא אימא: כך סימני עוברי דגים						!	ז				סג		
ותניא גבי ביצים: אלו הן סימני ביצים כל שכודרת ועגולגולת, ראשה אחר כד וראשה אחד חד - טהורה, ב' ראשיה כדון, או ב' ראשיה חדין - טמאין, חלבון מבחוץ וחלמון מבפנים - טהורה, חלמון מבחוץ וחלבון מבפנים - טמאה, חלמון וחלבון מעורבין זה בזה - בידוע שהיא ביצת השרץ						■	ז			◇	סד		
לא צריכא, דחתוכות						!					סד		
ולידוק בחלמון וחלבון						ז					סד		
בטרופות בקערה						!				◇	סד		
וכה"ג מי זבנין מינייהו						ז					סד		
אין מוכרין ביצת טרפה לעובד כוכבים אלא א"כ טרופה בקערה, לפיכך אין לוקחין מהם ביצים טרופות בקערה	והא תניא:					■	ז			◇	סד		
סימנין לאו דאורייתא	אלא אמר ר' זירא:					!				◇	סד		
דאי לא תימא הכי						■	!				סד		
הא דאמר רב אסי שמנה ספיקות הן	[רב אסי]					■	!			◇	סד		
ליבדוק בביצים דידהן						ז	!			◇	סד		
אלא ש"מ: סימנין לאו דאורייתא.						■	!				סד		
אלא למאי הלכתא קתני לה?						ז				◇	סד		
הכי קאמר: ב' ראשיה כדון, או ב' ראשיה חדין, או חלמון מבחוץ וחלבון מבפנים - ודאי טמאה, רישיה חד - חד, רישיה חד - כד, וחלבון מבחוץ וחלמון מבפנים, ואמר לך של עוף פלוני, וטהור הוא - סמוך עליהם בסתמא - לא תסמוך עליהם, דאיכא דעורבא דדמי לדיונה.						!				◇	סד		
חלבון וחלמון מעורבין זה בזה - בידוע שהיא ביצת השרץ	אמר מר:									■	סד		
למאי הלכתא?										^	סד		
לומר שאם ריקמה וניקבה מטמאה בכעדשה	רב עוקבא בר חמא:									!	◇	סד	
ודלמא דנחש היא?	מתקיף לה רבינא:									ז	סד		
שאם ריקמה ואכלה - לוקה עליה משום שרץ השורץ על הארץ	אלא אמר רבא:									!	◇	סד	
אי הכי, מאי איריא דטמאה, אפילו דטהורה נמי?										ז	◇	סד	
(ויקרא י"א) כל השרץ השורץ על הארץ - לרבות אפרוחים שלא נפתחו עיניהם	דתניא:						■	ז			◇	סד	
מדרבנן, וקרא אסמכתא בעלמא.										!	◇	סד	
גיעולי ביצים - מותרות, ביצים מזורות - נפש יפה תאכלם, נמצא עליה קורט דם - זורק את הדם ואוכל את השאר.	תנו רבנן:										■	◇	סד
והוא שנמצא על קשר שלה.	רבי ירמיה:										■	◇	סד

חולין-אלו טרפות		א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ									
מימרא	מאן דאמר										
לא שנו אלא שנמצא על חלבון שלה, אבל נמצא על חלמון שלה - אפי' ביצה אסורה	תני דוסתאי אבוי דר' אפטוריקי:									■	◇
מאי טעמא										^	
דשדא תכלא בכולה.									!		◇
איפכא תני תנא קמיה דאביי, ואביי הוא דתרצה ניהליה הכי.	א"ל רב גביהה מבי כתיל לרב אשי:									■	
מנין לביצת טמאה שהיא אסורה מן התורה? שנאמר: (ויקרא י"א) ואת בת היענה, וכי בת יש לה ליענה? אלא איזו זו ביצה טמאה	חזקיה:									■	◇
ודלמא היינו שמייהו?										^	◇
לא סלקא דעתך, דכתיב, (איכה ד') בת עמי לאכזר כיענים במדבר									!		◇
ולא, והא כתיב (מכה א') אעשה מספד כתנים ואל כבנות יענה									ג		◇
כיענה זו שמתאבלת על בניה									!		
והא כתיב: (ישעיהו י"ג) ושכנו שם בנות יענה									ג		◇
כיענה זו ששוכנת עם בניה									!		
והכתיב: (ישעיהו מ"ג) תכבדני חית השדה תנים ובנות יענה									ג		◇
ואי סלקא דעתך ביצה, ביצה בת מימר שירה היא?									ג		
אלא, כתיב היענה וכתיב בת היענה, ושאני הכא דפסק ספרא לשתי תיבות, ומדפסיק להו ספרא בתרתי תיבות, ש"מ - תרי שמות ניהו.									!		◇
אלא מעתה, (בראשית י"ד) את כדר לעומר, דפסק להו ספרא בתרי, הכי נמי דתרתוי שמי ניהו?									ג		◇
אמרי: התם - בשתי תיבות פסיק להו, בשני שיטין לא פסיק להו, אבל הכא - אפי' בשני שיטין נמי פסיק להו.									!		◇
אבל אמרו חכמים כל עוף וכו'.										■	<
דורס ואוכל - בידוע שהוא טמא, יש לו אצבע יתירה וזפק וקרקבנו נקלף - בידוע שהוא טהור	תניא, רבן גמליאל:									■	◇
מותחין לו חוט של משיחה, אם חולק את רגליו שתיים לכאן ושתיים לכאן - טמא, שלש לכאן ואחת לכאן - טהור	ר"א בר' צדוק:									■	◇
כל עוף הקולט מן האויר - טמא.	ר"ש בן אלעזר:									■	◇
ציפרתא נמי מקלט קלטה										ג	
קולט ואוכל, קאמרי.	אביי:								!		◇
שכן עם טמאים - טמא, עם טהורים - טהור.	אחרים:									■	◇
כמאן - כר' אליעזר										ג	
לא לחנם הלך זרויר אצל עורב אלא מפני שהוא מינו	דתניא ר"א:									■	ג
אפי' תימא רבנן - שכן ונדמה קאמרינן.										!	◇
ובחגבים כל שיש לו כו'.										■	<
מאי רובו?										^	
רוב ארכו	רב יהודה אמר רב:									◆	!
רוב הקיפו	ואמרי לה:									◆	!
הלכך, בעינן רוב ארכו, ובעינן רוב הקיפו.	רב פפא:									■	◇
אין לו עכשיו ועתידי לגדל לאחר זמן, כגון הזחל - מותר	ת"ר:									■	◇

הולין-אלו טרפות	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
והשתא דכתב רחמנא סנפיר וקשקשת, ממאי דקשקשת לבושא הוא?								ז				
דכתיב (שמואל א' י"ז) ושריון קשקשים הוא - לבוש								!				
ולכתוב רחמנא קשקשת ולא ליכתוב סנפיר								ז				
(ישעיהו מ"ב) יגדיל תורה ויאדיר.	א"ר אבהו, וכן תנא דבי ר' ישמעאל:							!				
ממשמע שנאמר אכול את שיש לו, שומע אני אל תאכל את שאין לו, וממשמע שנאמר אל תאכל את שאין לו, שומע אני אכול את שיש לו, ולמה שנאן - לעבור עליו בעשה ולא תעשה	ת"ר:											■
(ויקרא י"א) תאכלו מכל אשר במים מה ת"ל - שיכול, הואיל והתיר במפורש והתיר בסתם, מה כשהתיר במפורש לא התיר אלא בכלים, אף כשהתיר בסתם לא התיר אלא בכלים, מנין לרבות בורות שיחין ומערות ששוהה ושותה מהן ואינו נמנע? ת"ל תאכלו מכל אשר במים.												■
היכן התיר בכלים												^
דכתיב את זה תאכלו מכל אשר במים וגו', בימים ובנחלים הוא דכי אית ליה אכול דלית ליה לא תיכול, הא בכלים - אע"ג דלית ליה אכול								!				
אימא: בכלים אע"ג דאית ליה לא תיכול								ז				
לא סלקא דעתך, דכתיב (ויקרא י"א) וכל אשר אין לו סנפיר וקשקשת בימים ובנחלים מכל שרץ המים, בימים ובנחלים - דלית ליה לא תיכול, הא בכלים, אע"ג דלית ליה - אכול.								!				
ואימא: במים - כלל, בימים ובנחלים - פרט, כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט: ימים ונחלים - אין, נעיצין וחריצין - לא								ז				
במים - חזר וכלל.								!				
הני תרי כללי דסמיכי להדדי נינהו								ז				
כל מקום שאתה מוצא שני כללות הסמוכין זה לזה, הטל פרט ביניהם ודונם בכלל ופרט וכלל. במים - כלל, בימים ובנחלים - פרט, במים - חזר וכלל, כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט, מה הפרט מפורש - מים נובעים, אף כל - מים נובעים, מאי רבי - חריצין ונעיצין לאיסורא, ומאי מיעט - בורות שיחין ומערות להתירא.	רבינא כדאמרי במערבא:							!				
ואימא: מה הפרט מפורש - מים גדלין על גבי קרקע, אף כל - מים גדלין על גבי קרקע, ומאי רבי - אפי' בורות שיחין ומערות לאיסורא, ומאי מיעט - מיעט כלים								ז				
אם כן, תאכלו מאי אהני ליה?								!				
במים במים שתי פעמים, אין זה כלל ופרט, אלא ריבה ומיעט במים - ריבה, בימים ובנחלים - מיעט, במים - חזר וריבה ריבה ומיעט וריבה - ריבה הכל, מאי רבי - חריצין ונעיצין לאיסורא, ומאי מיעט - בורות שיחין ומערות להתירא.	רבי ישמעאל תנא:							!				
אימא: מאי ריבה - בורות שיחין ומערות לאיסורא ומאי מיעט - מיעט כלים								ז				
א"כ תאכלו מאי אהני ליה?								!				
ואיפוך אנא								ז				
כדתי מתתיה								!				
מאי ראת לרבות בורות שיחין ומערות להתירא, ולהוציא חריצין ונעיצין לאיסורא? מרבה אני בורות שיחין ומערות - שהן עצורים ככלים, ומוציא אני חריצין ונעיצין שאין עצורים ככלים.	דתני מתתיה בר יהודה:							!				
הי סתום והי מפורש?												^
פליגי בה רב אחא ורבינא												!
יש לו מפורש, ואין לו סתום.	חד אמר: [רב אחא / רבינא]							!				◆
אין לו מפורש ויש לו סתום.	חד אמר: [רב אחא / רבינא]							!				◆
מאי טעמא דמאן דאמר יש לו מפורש?												^
אמר לך: מיניה הוא דקא משתרו כלים								!				
מאי טעמא דמאן דאמר אין לו מפורש?												^
דהאי הוא דקמוקא אהאיך, דאי מהאיך הוה אמינא: בכלים אע"ג דאית ליה - נמי לא תיכול.								!				

חולין-אלו טרפות		א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ									
מימרא	מאן דאמר										
לא לשפי אינש שיכרא בצבייטא באורתא, דילמא פריש לעיל מצבייטא והדר נפיל לכסא, והוי עובר משום (ויקרא י"א) שרץ השורץ על הארץ.	רב הונא:									■	◇
אי הכי, במנא נמי דלמא פריש לדפנא דמנא והדר נפיל למנא										ז	◇
התם היינו רביתה										!	◇
ומנא תימרא										ז	
מנין לרבות בורות שיחין ומערות ששוחה ושותה מהן ואינו נמנע - ת"ל: (ויקרא י"א) תאכלו מכל אשר במים	דתניא:									■	!
וליהוש דלמא פריש לדפנא והדר נפיל										ז	!
אלא היינו רביתה										!	!
ה"נ: היינו רביתה.										!	
תניא דמסייע לך:	רב חסדא לרב הונא										■
כל השרץ השורץ על הארץ - לרבות יבחושין שסינגן	[תניא]									■	■
טעמא - דסינגן, הא לא סינגן - שרי.										■	■
קישות שהתליעה באבית - אסורה משום (ויקרא י"א) השרץ השורץ על הארץ.	שמואל:										■
לימא מסייע ליה											ז
על הארץ - להוציא את הזיוון שבעדשים, ואת היתושים שבכליסים, ותולעת שבתמרים ושכרגורות	דתני חדא:										■
כל השרץ השורץ על הארץ - לרבות תולעת שבעיקרי זיתים ושבעיקרי גפנים.	ותניא אידך:										■
מאי לאו, אידי ואידי בפירא, והא - באביה, והא - שלא באביה?										ז	ז
לא, אידי ואידי באביה, ולא קשיא: הא - בפירא, הא - באילנא גופא											!
דיקא נמי, דקתני תולעת שבעיקרי זיתים ושבעיקרי גפנים - ש"מ.										■	■
פרשה ומתה, מהו? מקצתה, מהו? לאויר העולם, מהו?	בעי רב יוסף:										^
תיקו.											■
לגג תמרה, מהו? לגג גרעינתה, מהו? מתמרה לתמרה, מהו?	בעי רב אשי:										^
תיקו.											■
רב ששת בריה דרב אידי:	קוקיאני אסירי, מאי טעמא - מעלמא אתו.										■
מתקף לה רב אשי:	אי מעלמא אתו, לישתכחו דרך בית הריעי?										ז
איכא דאמרי, אמר רב שישא בריה דרב אידי:	קוקיאני שרו, מאי טעמא - מיניה גבלי.										■
רב אשי:	פשיטא, דאי מעלמא קא אתו - לישתכחו דרך בית הריעי?										■
	והלכתא: קוקיאני אסירי, מ"ט - מינם ניים, ועיילי ליה באוסייה										■
	תולעים - דרני דבשרא אסירי, דכוורי - שריין.										■
	אמר לה רבינא לאימיה: אבלע לי ואנא איכול.										■
	[רבינא]										○
	רב משרשיא בריה דרב אחא לרבינא:										ז
	(ויקרא י"א) ואת נבלתם תשקצו - לרבות את הדרנים שבבהמה?										■
	הכי השתא בהמה - בשחיטה הוא דמשתריא, והני, מדלא קא מהניא להו שחיטה - באיסורייהו קיימן אבל דגים - באסיפה בעלמא מישתרי, והני כי קא גבלין - בהיתרא קא גבלין.										!

חולין-אלו טרפות		א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ										
מימרא	מאן דאמר											
(ויקרא י"א) הולך על גחון - זה נחש, כל - לרבות השילשול ואת הדומה לשילשול, על ארבע - זה עקרב, כל הולך - לרבות את החיפושית ואת הדומה לחיפושית, מרבה רגלים - זה נדל, עד כל - לרבות את הדומה ואת הדומה לדומה.	ת"ר:									■	◇	סז:
ליתן דג טהור הוא, שנאמר (איוב מ"א) גאווה אפיקי מגנים, (איוב מ"א) תחתיו חדודי חרש, אפיקי מגנים - אלו קשקשים שבו, תחתיו חדודי חרש - אלו סנפירין שפורח בהן.	תניא, ר' יוסי בן דורמסקית:									■	◇	סז:
הדרן עלך אלו טרפות											◇	סז: